

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i MAT 4340 — Elementær funksjonalanalyse

Eksamensdag: Mandag 6. desember 2010

Tid for eksamen: 09:00–13:00

Oppgavesettet er på 2 sider.

Vedlegg: Ingen

Tillatte hjelpemidler: Ingen

Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.

Oppgave 1

- (a) Hva mener vi med en ortonormal basis for et Hilbertrom H ? Verifiser at hvis $\{e_n\}_{n=1}^\infty$ er en ortonormal basis for Hilbertrommet $L^2[a, b]$, så er $\{\bar{e}_n\}_{n=1}^\infty$ også en ortonormal basis for $L^2[a, b]$. (Her står \bar{f} for den kompleks konjugerte til en funksjon f .) La K være den lineære avbildningen gitt ved

$$(Kf)(s) = \int_a^b k(s, t)f(t) dt, \quad f \in L^2[a, b],$$

der vi antar at $k : [a, b] \times [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$ er en gitt, kontinuerlig funksjon.

- (b) Vis at K er begrenset.
- (c) Anta at $\{e_n\}_{n=1}^\infty$ er en ortonormal basis av kontinuerlige funksjoner for $L^2[a, b]$. Vis at

$$\sum_{n=1}^{\infty} \|Ke_n\|^2 = \int_a^b \|k_s\|^2 ds,$$

der $k_s(t) = k(s, t)$, $s, t \in [a, b]$. Er K en kompakt operator? Gi en kort begrunnelse for svaret.

- (d) La H være et Hilbertrom. Anta at $T \in B(H)$ oppfyller betingelsen

$$(*) \quad \sum_{n=1}^{\infty} \|Te_n\|^2 < \infty,$$

der $\{e_n\}_{n=1}^\infty$ er en ortonormal basis for H . La $A \in B(H)$. Vis at avbildningen AT oppfyller (*). Bevis også at T^* og TA oppfyller (*).

(Fortsettes på side 2.)

Oppgave 2

La X og Y være normerte vektorrom. Bevis følgende tre utsagn:

- (a) Mengden $K(X, Y)$ av alle kompakte lineære avbildninger fra X inn i Y danner et lineært underrom av $L(X, Y)$.
- (b) Hvis $T \in L(X, Y)$ har endelig rang så er T en kompakt avbildning.
- (c) Hvis H er et Hilbertrom og $T \in K(H)$, så har $\text{Ker}(T - \lambda I)$ endelig dimensjon hvis $\lambda \neq 0$.
- (d) Gi et eksempel på en kompakt operator uten noen egenverdier.

Oppgave 3

La H være et Hilbertrom og anta at $T \in B(H)$.

- (a) Hva mener vi med spektret $\sigma(T)$ til T ? Vis at for hvert polynom p , så er
$$\sigma(p(T)) = \{p(\mu) : \mu \in \sigma(T)\}.$$
- (b) Vis at hvis T er selvadjungert og $\sigma(T) = \{\lambda, -\lambda\}$, $0 \neq \lambda \in \mathbb{C}$, så er λ og $-\lambda$ egenverdier for T . **Vink:** Bruk (a).
- (c) Spektret til en viss selvadjungert lineær avbildning $S \in B(H)$ er $\sigma(S) = \{\frac{n}{n+1}\}_{n=1}^{\infty} \cup \{0\}$. Finn normen til S . Anta i tillegg at alle punktene $\lambda_n = \frac{n}{n+1}$, $n = 1, 2, \dots$, er egenverdier for S . Er S en kompakt operator? Grunngi svaret.

SLUTT